

МОБУ «Юбилейная средняя общеобразовательная школа»
Медведевского района Республики Марий Эл

РАССМОТРЕНО

на заседании школьного
методического объединения
учителей начальных классов
Протокол № 1 от «19» 08 2019 г.
Руководитель м/о
Гит Г.И.Киткаева

СОГЛАСОВАНО

«30» 08 2019 г.
Зам. директора по УВР
Т.Заг
Т.Д.Загайнова

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по марийскому (государственному) языку

4 класс

Составитель:
Манджиева З.П.,
учитель марийского языка и ИКН

2019-2020 учебный год

Пояснительная записка

Рабочая программа составлена на основе требований Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования (пр. Министерства образования и науки РФ №17785 от 06.10.2009г) и примерной программы по марийскому (государственному) языку» (авторы В.В. Константинова, Г.С.Крылова, Н.А. Кулалаева, Р.П.Игнаева, 1-11 класс). Йошкар-Ола: ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2011.-112с.

Согласно Базисному плану образовательных учреждений республики Марий Эл всего на изучение марийского (государственного) языка в начальной школе выделяется в 4 классе 34 ч (1 ч в неделю, 34 учебные недели) . Для реализации программного содержания используются следующие учебные пособия:

1. Г.С. Крылова. Марий йылме. Учебник для 4 класса. Й-Ола, Марийское книжное издательство.

Содержание учебного предмета

Нылымше классыште ончыч тунемме иктешлалтеш да у материал пуалтеш. Йоча-влак кучылташ тунемме модель почеш шке шонымашыштым каласаш тунемыт. Урокышто тиде сомыллан утларак жап ойыралтеш. Сандене кутырымо ситуаций, лудшаш текст йочан ийготшылан келшыше, мутланаш таратыше лийшаш. Тунемше-влак тыгак мутланымашым кузе тўналаш, шуяш, кошарташ пален налшаш улыт; ситуацийлан келшыше клишем кучылтын, йодышым шынден, вашмутым пуэн, эмоциональный шижмашым ончыктен моштышаш улыт.

Темлыме тема-влак:

1. Мемнан школна.
2. Шыже пагыт.
3. Ме ешыште келшен илена.
4. Теле чодыра.
5. Школ паша.
6. Шочмо вер.
7. Телын саламже.
8. Салтак кече.
9. Йошкар-Ола – рўдола.
10. Шошо толмым шижына.
11. Сенымаш кече.
12. Кенежым ялыште (ола воктене).

Нылымше классым пытарыше-влакын шинчымашышт да моштымашышт тыгай лийшаш:

колыштын умылымаште (аудирование) :

- 1-2 минут йонгалтше текстым умылен, текст почеш йодышлан вашмутым пуэн, текстын содержанияжым да тўн шонымашыжым ойлен мошташ:

Кутырымаште (говорение) :

- 450-500 мут да мут сочетанийым умылаш да кучылтын мошташ;
- тема ден кылдалтше 5-6 репликан диалогым, 6-10 предложениян монологым ойлен мошташ.

Лудмаште (чтение) :

- лудмо текстын тўн содержанияжым умылаш да кўчыкын ойлен мошташ;
- текст почеш йодышым шынден, тудлан вашмутым пуэн мошташ.

Возымаште (письмо) :

- тунемме мут-влакым чын возен мошташ;
- тунемме тема дене кылдалтше йодышлан вашмутым возен мошташ;
- пайрем дене саламлымашым возен мошташ;
- эртыме тема почеш 5-7 предложениян текстым возен мошташ;
- сўрет почеш 4-6 предложениян текстым возен мошташ.

Нылымше классым пытарыше-влак тыгай грамматический материалым кучылтын моштышаш улыт: обстоятельственный падеж, пале мутын **-се (-со, -со)** суффиксше; **-зе (-зо, -зо), -че (-чо, -чо)** суффиксан лўм мут; лўм мутын притяжательный суффиксше-влак; **-ем** суффиксан глагол, 1-ше лица, 2-шо спряжений; глаголын 2-шо эртыше жапше (мн.числа); отрицательный олм.мут; пале мутын кўчык да кужу формыжо; пале мутын танастарыме степеньже; **дек, гоч, йыр** - почеш мут-влак; **-ат, -ак** частице-влак; сложный лўм мут-влак; **гын** ушем мутан сложный предложений; мут мучаште ударенийдыме гласный-влак.

5-6 почеламутым наизусть тунемаш.

Наизусть тунемшаш произведений-влак:

И. Осмин. Шочмо элем.

С. Николаев. Авамлан.

Б. Данилов.

Шошыжат, чевержат.

Ю. Чавайн. Шочмо вер.

В. Упымарий. Шочмо йылме.

Л. Дербенев. Йошкар-Ола нерген муро.

И. Емельянов. Могай жап? (ужаш).

Результаты изучения учебного предмета «Марийский (государственный) язык» в 4 классе.

Личностные УУД

Личностными результатами изучения предмета «Марийский (государственный) язык» в 4 классе является формирование следующих умений:

- Самоопределение: система заданий, нацеленных на формирование у обучающихся устойчивого мнения о необходимости изучения марийского языка как государственного; формирование у обучающихся сознательного отношения к изучению марийского языка с помощью сквозного книжного героя на уровне понимания и говорения.
- Смыслообразование: формирование понимания важности владения несколькими языками, что является мотивом к изучению марийского (гос.) языка.
- Ценностная и нравственно-этическая ориентация: формирование у обучающихся уважительного отношения к родным и близким, понимания друзей-одноклассников. Любви и бережного отношения к родному краю, природе, а также толерантности в межличностном взаимодействии.

Обучающиеся получают возможность для формирования :

Внутренней позиции обучающегося на уровне положительного отношения к своей школе, семье, другу, одноклассникам. Понимания необходимости изучения марийского языка для общения с его носителями;

Положительной адекватной дифференцированной самооценки на основе критерия «понимаю и умею говорить на марийском языке»

Регулятивные УУД

Регулятивными результатами изучения «Марийский (государственный) язык» в 4 классе является формирование следующих умений:

Выполнение заданий по образцу и в соответствии с правилами марийского языка:

1. Подбор лексических и языковых средств для составления собственных высказываний в рамках тематики 4 класса.
2. Подбор лексических и языковых средств для составления собственных высказываний в рамках тематики 4 класса.

3. Осуществление оценивания своей работы и результатов деятельности товарища по парте.

Обучающиеся получают возможность научиться:

- Работать в сотрудничестве с учителем;
- Ставить новые учебные задачи;
- Использовать изученный лексический материал в новых ситуациях;
- Самостоятельно обогащать свои знания по предмету;
- Работать с соседом по парте договариваться о распределении работы между собой и соседом, выполнять свою часть работы, пробовать проверять часть работы, выполненную соседом.

Познавательные УУД

Познавательными результатами изучения предмета «Марийский (государственный) язык» в 4 классе является формирование следующих умений:

1. Выполнение сравнения, общения при составлении текстов в рамках изучаемой темы.
2. Использование слов, словосочетаний, предложений в ситуациях общения.
3. Дописывание недостающих букв в словах, слов в предложениях
4. Чтение и понимание основного содержания небольших текстов
5. Нахождение нужной информации в небольшом тексте
6. Понимание содержания несложного текста
7. Описание картины. Рисунка по изучаемой теме
8. Рассказ о себе, любимом животном, друге, школе, семье.
9. Выражение своего отношения к предмету высказывания.

Обучающиеся получают возможность научиться:

- применять слова, словосочетания, синтаксические конструкции в ситуациях общения;
- находить в учебниках нужную информацию для говорения в рамках изучаемой темы;
- читать несложные тексты с целью получения информации и нахождения ответа на вопросы;
- описывать предметы и явления, используя изученную и фоновую лексику;
- ориентироваться в учебной книге: находить нужный абзац, предложение, слова, упражнения, иллюстрации;
- Различать звуки и буквы марийского языка.

Коммуникативные УУД

Коммуникативными результатами изучения предмета «Марийский (государственный) язык» во 3 классе является формирование следующих умений:

1. Соблюдение при говорении правил этикета на основе традиций марийского народа.
2. Организация беседы (диалога), небольшого монолога в ситуациях учебного и семейно-бытового общения.
3. Составление предложений по рисунку.
4. Составление вопросов на основе текста.
5. Высказывание своей точки зрения на основе ситуаций.

Обучающиеся получают возможность научиться:

- Использовать при говорении на марийском языке этикетные слова;

- Составлять диалог небольшой текст;
- Высказывать свое отношение к результату деятельности соседа по парте;
- Использовать лексические единицы в новых ситуациях общения;
- Составлять текст на основе заданного плана.

Уроктын темыже	Лексика да кутырымо образец	Грамматический материал	Кучылтшаш произведений да лингвокраеведени й материал	Тунемшын ыштыме дейвийже	Универсальный учебный дейвий (УУД)
<p>1-тема Мемнан школна. (3 урок)</p> <p>1.Мемнан школна. 2.Мыйын йолташем. 3.«Шыже тус» экскурсий.</p>	<p>Кумда, волгыдо, 2-3 пачашан; тўжвал тўсшо; тўрло кабинет-влак; верланен, чонаш; ушанле, ушан-шотан; йолташ дене, ўдыр дене, рвезе дене, тудын дене; ...воктенна, ...деч мўндыр огыл, ола (ял) покшелне; чапле кў полат; класс пырдыжым ... сораствара.</p>	<p>Лўм мутым местный, направительный падежлаште кучылташ. Падеж мучашысе ударенийдыме гласныйым чын возаш. Пале мут-влакым чын кучылтын мошташ.</p>	<p>В.Осеева «Кум йолташ», Н.Беляев. «Эн шергакан полек».</p>	<p>Кушто, могай классыште, школышто тунемме нерген каласен мошташ. Йодышлан чын вашмутым мошташ. Предложений-влакыште радаман чот мутым кучылтын моштымаш. Л.м. местн. падеж формышто чын кучылташ. Тунемме нерген шонымашым каласымаште глаголым чын кучылташ.</p>	<p>Личностный Шке класс, школ нерген каласен мошта. Школышто мо улмо, кушто мо верланыме нерген ойлен мошта. Йодышлан чын вашмутым пуэн мошта. Регулятивный Мутланымаште йонгылышым шижеш, тўрлатен мошта. Вес енын мутланымаште йонгылышым муэш. Познавательный Сўрет почеш предложенийым чона, теме почеш мутланымаште ешартыш информацийым кучылтеш. Коммуникативный Текстым да почеламутым чын да сылнын лудеш. Текст гыч кулшў информацийым налын мошта.</p>
<p>2-шо тема Шыже (4 урок)</p> <p>1.Шыже пагыт. 2.Шыжымсе паша, пакчасаска.</p>	<p>Эртен кайыш, толын шуо, покшым возеш, чонештен каяш; сылне пагыт, шокшо вел; пылан, йуран, ояр,</p>	<p>Глаголым 2-шо эртыше жапыште кучылт моштымаш. -влак суффиксым</p>	<p>«Мўкш орол», М. Казаков. «Йўштылмаште», М.Майн. «Часовой», И.</p>	<p>Шыже, шыже пагыт нерген каласен мошташ. Йодышлан чын вашмутым пуэн</p>	<p>Личностный Шыже, шыже пагыт нерген каласен мошта. Йодышлан чын вашмутым пуэн мошта.</p>

<p>3.Йоратыме пушенге нерген каласкалымаш. 4.«Шыже» раздел почеш ушештарымаш.</p>	<p>юалге; кечывалым, йўдым; тусым лумдышо мут-влак; пуше%ге лўм-влак.</p>	<p>кучылтмаш. Пале мутын кўчык да кужу формыжо. Лўм мутым винительный падежыште кучылтмаш.</p>	<p>Емельянов. «Могай жап?»</p>	<p>мошташ. Темлыме образец почеш пашам ыштен мошташ. Сўрет почеш предложенийым чонаш. Текстым да почеламутым чын да сылнын лудаш. Диалогым чонен мошташ. Глаголым 2-шо эртыше жапыште кучылт моштымаш.</p>	<p>Регулятивный Мутланымаште йонгылышым шижеш, тўрлатен мошта. Темлыме образец почеш пашам ыштен мошта. Вес енын мутланымаште йонгылышым муэш. Познавательный Сўрет почеш предложенийым чона, теме почеш мутланымаште ешартыш информацийым кучылтеш. Коммуникативный Текстым да почеламутым чын да сылнын лудеш. Диалогым чонен мошта. Текст гыч мутлана ш кўлшў информацийым налын мошта.</p>
<p>3-шо тема Ме ешыште келшен илена (3 урок) 1.Шке еш нерген каласкалымаш. 2.Ешын кас кочкышыжо. 3.Ик кас кочкышлан меню.</p>	<p>Келшен илаш, ваш-ваш полшаш, пидаш, ургаш, кочкаш шолташ, ўстелым погаш, ўстел йыр шинчаш, кас кочкышым ышташ, сайын ямдылаш, йоратен кочкаш; шере, тамле, кочо, шопо, шинчалан; Кочкыш тамле лийже манын, ...</p>	<p>Дек, йыр почеш мут-влак. А, манын ушем мутан сложный предложений;</p>	<p>М.Майн. «Польшкалыше-влак, «Кудывечым ко уштын?», Н. Лекайн. «Галя кугу лийын».</p>	<p>«Шке еш» тема почеш мутланен мошташ. Тунемме мут-влакым мутланымаште чын кучылташ, темлыме образец почеш пашам ыштен мошташ. Дек, йыр почеш мут-влакым кучылт мошташ. А, манын ушем мутан сложный предложенийым</p>	<p>Личностный «Шке еш» тема почеш мутланен мошта. Кевыт пашаен-влакым пагала, кевытыште шкем кучен мошта. Регулятивный Тунемме мут-влакым мутланымаште чын кучылтеш, темлыме образец почеш пашам ыштен мошта. Познавательный Кевыт нерген палымашым келгемда, шке гыч</p>

				<p>чонаш. Ситуаций почеш изи диалогым чонен мошташ.</p>	<p>информацийым муэш. Глаголын желательный да повелительный наклоненийжым кучылт мошта. Коммуникативный Ситуаций почеш изи диалогым чонен мошта. Теме почеш йолташ пашам ыштен мошта, тергыме пашам эрара.</p>
<p>4-ше тема Школ паша (2 урок) 1.Школ паша. 2.Труд урокышто. Профессий нерген каласкалымаш.</p>	<p>Плотник, курчак чиём; ик кечыште, арняште, арня мучко; висаш, вашкузо дене пучкаш, пашам ышташ, ургаш, кочкаш шолташ тунемаш, моделироватлаш, конструироватлаш; Мый эмлызе лийнем. Кугу лиям гын, ургызо (сүретче) лиям.</p>	<p>-зе, (-зо, -зо), -че, (-чо,-чо) суффиксан лум мут. Радам чот мутым кучылт моштымаш. Лум мут ден почеш мутан конструкций-влак (вашкүзо дене). Гын ушем мутан сложный предложений.</p>	<p>М.Большаков. «Труд урокышто», С. Чавайн. «Паша чыла мастар деч лүдеш».</p>	<p>Школ паша нерген каласен мошташ. Мут влакым кулеш формышто кучылташ. Марий текстым лудаш, йодышым шындаш. Сурет почеш мутланымашым чонаш. -зе, (-зо, -зо), -че, (-чо,-чо) суффиксан лум мут мут-влакым кучылтын, предложенийым чонаш.</p>	<p>Личностный Школ пашан кулмо нерген умыла да каласен мошта. Регулятивный Шке да вес енын пашажым аклен мошта. Мут влакым кулеш формышто кучылтеш. Образец почеш вес диалогым кучылтеш. Познавательный Тунемме книга да вес источник гыч күлеш информациейым муын мошта да мутланымаште кучылтеш, темлыме модель почеш мутлана. Коммуникативный Марий текстым лудеш, тудын тун содержанияжым умыла, йодышым шында. Сурет почеш мутланымашым</p>

					чона.
<p>5-ше тема Шочмо вер (2 урок)</p> <p>1.Шочмо вер. 2.Кундемын пайрем кечыже.</p>	<p>Шочмо вер, шочмо вел, ордыж вел, шочмо кече, порт, пачер; ончыч иленам, пеш келша (ок келше); сай - сайрак – сайракын, мотор – моторрак – моторракын, сорал - соралрак – соралракын, лишыл - лишылрак; ола покшелне, ола (ял) тўрышто.</p>	<p>Пале мутын да наречийын танастарыме степеньшт. Лўм мутым тўрло падеж формышто кучылт моштымаш. Глаголын шорымо формыжо. Почеш мутан сочетаний-влак.</p>	<p>А.Мичурин-Азмекей. «Шочмо верем, моторем», «Тулык-влак», И.Осмин. «Шочмо Элем», калыкмут-влак.</p>	<p>Шочмо Марий кундемем, Российым пагалаш, йōраташ, тиде кумылым весылан почын ойлен мошташ. Лум мут да пале мутан муткылдышым мутланымаште кучылташ. Пале мутын да наречийын танастарыме степеньштым чонаш да предложенийште кучылташ.</p>	<p>Личностный Шочмо Марий кундемем, Российым пагала, йōрата, тиде кумылым весылан почын ойлен мошта. Регулятивный Шке да вес енын пашажым аклен мошта. Познавательный Тунемме книга да вес источник гыч кўлеш информацийым муын мошта да кутырымаште кучылтеш, темлыме модель почеш мутлана да воза. Коммуникативный Диалогым чын ышта.</p>
<p>6-шо тема Телын саламже (3 урок)</p> <p>1.Телын саламже. Теле игече 2.Телымсе модыш, спорт. 3.У ий пайремлан ямдылалтмаш.</p>	<p>Келге пургыж, кўкшо курык, йоратыме жап, чатлама йўшто; лум кугызам ышташ, газетым сўретлаш, модышым ышташ, пайрем дене саламлаш, тазалыкым, пиалым тыланаш; Вашке У ий пайрем, сандене... Тале поран ўштеш. Виян маржеж пуа.</p>	<p>Пале мутын -се, (-со, -со) суффиксше. Лўм мутым винительный падежыште кучылтмаш. Сандене ушем мутан сложный предложений.</p>	<p>Соловьев. «Молан лум ошо», калыкмут-влак, У ий нерген муро-влак.</p>	<p>Теле нерген текстым чонаш. У ийым вашлийме йулан кулешлыкшым м умылаш, шке ешыште эртарыме пайрем нерген кугешнен каласкалаш. Вес эллаште У ийым вашлийме</p>	<p>Личностный У ийым вашлийме йулан кулешлыкшым умыла, шке ешыште эртарыме йула нерген кугешнен каласкала. Регулятивный Тема почеш йодышым шынден моштымым терга. Кугыен-влакым пагален мошта. Познавательный Вес эллаште У ийым</p>

				йўла нерген информацийым муаш да мутланымаште кучылташ. У ий полекым ямдылаш.	вашлийме йўла нерген информацийым муэш да мутланымаште кучылтеш. Коммуникативный Текстым чын лудеш, текст гыч кулеш информацийым налын мошта.
7-ше тема Телым чодыраште (3 урок) 1.Телым чодыраште. 2.«Марий Чодыра» пўртўс национальный парк дене палдарымаш. 3.«Телым чодыраште» раздел почеш шинчымашым тергымаш.	Йўк-йўан, сонарзе; шужышо пире, янлык кыша, ече корно, чоя рывыж, лўдшо меран; шып шогаш, малаш возаш, ончен кошташ, шордылан кочкишым ямдылаш; ош ужгам чиен; мамык гай.	Глаголын 2-шо эртыше жапше да тудын шорымо формыжо. Лўм мутым дательный падеж формышто кучылтмаш. Гай почеш мутан танастарыме конструкций.	В.Дмитриев. «Киса», Г.Кармазин. «Янлык-влак телым кузе эртарат?», «Кылмен тўншо лыве».	Йоратыме идалык жап нерген каласен мошташ. Чодыраште илыше янлык ден кайык- влакын телым кузе илымышт нерген каласен мошташ. Глаголын 2-шо эртыше жапше да тудын шорымо формыжым кучылт мошташ. Лўм мутым дательный падеж формышто кучылтмаш. Гай почеш мутан танастарыме конструкциян предложенийым чонен мошташ.	Личностный Йўратыме идалык жап нерген ойлен мошта. Регулятивный Тунемме мут-влакым чын кучылтеш. Пырля шинчыше йолташын чын лудын моштымыжым терген мошта. Познавательный Мутышто ситыдыме буквам чын воза, предложенийыште кўлеш мутым шынден мошта. Коммуникативный Марий мутым чын лудеш да мутланымаште кучылтеш. Теме почеш йодышым шынден мошта.
8-ше тема Салтак кече (3 урок) 1.Салтак кече. 2.Писатель-влакын шочмо элым	Сар, тыныс, тыныслык; шочмо элым аралаш, армийыште лийяш, служитлаш; яндар	Деч, верч, нерген почеш мут-влак. Сандене, манын ушем мутан сложный	М.Сергеев. «Мемнан генерална», «Чоткар патыр».	Салтак кече пайрем нерген материалым палаш да каласен мошташ. Глаголым кулеш	Личностный Салтак кече пайрем нерген материалым пала, ачам, кочам, изам пагала,

<p>аралыме нерген возымышт дене палдарымыш. 3.Марий онар-влак дене палдарымыш.</p>	<p>кава, ласка илыш; мемнан илыш верч, тушман деч аралаш, шочмо элым аралаш; поръенат, ўдырамашат, изижат, кугужат; онар-влак нерген.</p>	<p>предложений-влак. Лўм мутын притяжательный суффиксше. -ат частицан мут-влак.</p>		<p>лицаште кучылтын, упражнений-влакым ыштен мошташ. Деч, верч, нерген почеш мут-влакым кучылташ. Сандене, манын ушем мутан сложный предложений-влакым чонен мошташ. Лўм мутын притяжательный суффиксшым, -ат частицан мут-влакым кучылт мошташ.</p>	<p>йората, саламла, кулеш годым полша. Регулятивный Темлыме образец почеш мутлана, упражнений-влакым ыштен мошта. Глаголым кулеш лицаште кучылт мошта. Познавательный Глагол-влакым чын формышто кучылтеш, гыч кулеш информацийым муын мошта. Чот мутым, лўм мут ден почеш мутан сочетанийым кучылт мошта. Коммуникативный Глаголым чын формышто кучылтын, йодышым шында, предложенийым чона. Текстым чонымаште этикет шомакым кучылт мошта.</p>
<p>9-ше тема Йошкар-Ола – рудо ола (3 урок) 1.Йошкар-Ола – рўдола. 2.Йошкар-Олашке экскурсий дене. 3.Поэт ден композитор-влакын ола нерген</p>	<p>Рўдола, кўвар, лопка проспект ден урем-влак, площадь; кудалыштыт, энер гоч вончаш, калыклан канаш, ончен кошташ, мурым, почеламутым возаш, урем гоч вончаш.</p>	<p>Лўм мут ден почеш мутан мут сочетанийым, -се (-со, -со) суффиксан пале мутым кучылт мошташ.</p>	<p>Л.Дербенев. «Йошкар-Ола нерген муро», Ким Васин. «У Йошкар-Ола».</p>	<p>Йошкар – Ола нерген каласкален мошташ. Темлыме образец почеш пашам ыштен моштш. Ситуаций почеш изи диалогым чонен мошташ, текстым,</p>	<p>Личностный Йошкар – Ола нерген каласкален мошта. Регулятивный Мутланымаште йонгылышым ыштымыжым шижеш, темлыме образец почеш</p>

<p>возымышт дене палдарымаш.</p>				<p>почеламутым чын лудаш. Лўм мут ден почеш мутан мут сочетанийым, -се (-со, -со) суффиксан пале мутым кучылт мошташ.</p>	<p>пашам ыштен мошта. Познавательный Йошкар – Ола нерген информацийым кычал мошта да мутланымаште кучылтеш, темлыме модель почеш мутлана да воза. Коммуникативный Ситуаций почеш изи диалогым чонген мошта, текстым чын лудеш.</p>
<p>10-шо тема Шошо толмым шижына (2 урок) 1.Март - шошын икымше тылзыже. 2.Удырамаш пайрем. Полекым ямдылымаш.</p>	<p>Шошат толын шуо, теле ынеж кай, шошо мемнан деке вашка, кече кужемеш (кўчыкемеш), лум шемемеш; икымше тылзе, эрвел (касвел, йўдвел, кечывалвел, йўдвел-касвел) гыч мардеж пуа, кечывалвел-эрвел; Йоратыме авайлан (ковайлан, акайлан) полекым ямдылем.</p>	<p>Сложный лўм мут-влак; -ат частицан мутым кучылт моштымаш; -ем суффиксан глагол.</p>	<p>С.Николаев. «Авамлан», Мичурин-Азмекей. «Шошо пўртўс».</p>	<p>Йоратыме идалык жап да шошо нерген каласен мошташ. Образец почеш пашам ышташ. Программыште ончыктымо кугытан монологым чонаш. марла текстым чын лудаш, текст гыч мутланаш кулшо информацийым налын мошташ. Сложный лўм мут-влакым мутланымаште кучылташ; -ат частицан мутым кучылт моштымаш.</p>	<p>Личностный Йоратыме идалык жап да шошо нерген каласен мошта, шинчымашым келгемдаш кўлмым умыла. Регулятивный Мут-влакым кўлеш падеж формышто кучылтеш, образец почеш пашам ышта. Познавательный Мутланымаште йонылышым ыштымыжым шижеш, йолташыжын йонылышыжым ужын мошта, темлыме образец почеш пашам ыштен мошта.</p>

					Коммуникативный Программыште ончыктымо кугытан монологым чоңа. марла текстым чын лудеш, текст гыч мутланаш кулшо иформацийым налын мошта.
<p>11-ше тема Сенымаш кече (3 урок)</p> <p>1.Сенымаш кече. 2.Марий Элын талешкыже-влак. 3.Тукым гыч сарыште лийше нерген каласкалымаш. урок.</p>	<p>Талешке, кугезе коча, Сенымаш кече (пайрем), Кугу Отечественный сар; сар годым, сар тўналын (пытен), сарыште кредалаш, шочмо элым аралаш, ... мемнан тыныс илыш верч кучедалын, шарнаш; тўрло калыкын эргышт; иктаж, нимыняр, нимо, ниго; марий талешке-влак.</p>	<p>Чот мутым, лўм мут ден почеш мутан сочетанийым кучылт мошташ. Отрицательный олмештыш мут-влак. Глаголым 2-шо эртыше жап формышто кучылт мошташ.</p>	<p>Н.Лекайн «Шортньо падыраш», В.Абукаев «Йоча-влак фронтлан».</p>	<p>Сенымаш пайрем нерген материалым каласен мошташ. Темлыме образец почеш мутланаш Глаголым кулеш лицаште кучылтын, упражнийым ыштен мошташ Глагол-влакым чын формышто кучылтеш, текст гыч кулеш иформацийым муын мошта. Чот мутым, лўм мут ден почеш мутан сочетанийым кучылт мошташ.</p>	<p>Личностный Сенымаш пайрем нерген материалым пала, ковам-кочам пагала, йората, саламла, кулеш годым полша. Регулятивный Темлыме образец почеш мутлана, упражний-влакым ыштен мошта.Глаголым кулеш лицаште кучылт мошта. Познавательный Глагол-влакым чын формышто кучылтеш, текст гыч кулеш иформацийым муын мошта. Чот мутым, лўм мут ден почеш мутан сочетанийым кучылт мошта. Коммуникативный Глаголым чын формышто кучылтын, йодышым шында, предложенийым чоңа. Текстым</p>

					чонымаште этикет шомакым кучылт мошта.
<p>12-шо тема Кенежым ялыште (3 урок) 1.Кенежым ялыште (ола воктене). 3.Ий мучко тунеммым иктешлымаш.</p>	<p>Олык, энер, сер воктене; пеледыш лўм-влак; яндар юж (вўд); эн сай жап шуэш, канаш каяш, мияш, саскам (емыжым) погаш, сомылым ышташ, пакчашке вўдым шаваш, шўкшудым кўраш; кече пелта, юарлен модаш, веселан эртараш.</p>	<p>Ий мучко тунемме грамматический материал.</p>	<p>М.Казаков. «Мемнан пашана», С. Чавайн. «Кенеж эр».</p>	<p>Кенеж канышым эртарыме нерген каласкалымаш. Кенеж жап нерген почеламутым лудмаш, мурым мурымаш, марий модыш-влакым шке коклаште эртарымаш. Походьш коштмо правил нерген йолташ-влаклан ойлен керташ.</p>	<p>Личностный Чодырашке коштмо правил-влакым шукташ кўлмым умыла, шочмо кундеммысе пўртўсым аралышашым пала. Регулятивный Образец почеш пашам ышта, мут-влакым кўлеш формышто кучылтеш. Йолташлан канашым пуа. Познавательный Походьш коштмо правил-влак нерген информацийым шке кычал мошта, йолташ- влаклан ойлен кертеш. Коммуникативный Поход нерген, кенеж жап нерген марла мурым мурен мошта.</p>

